

1 **Tuot schmancho! O tū cucu!**

2 *L'odissea d'ün paraplövgia cotschen chi'd es ieu a perder aint illa Viafier*
3 *retica*

4 Eau sun ün paraplövgia cotschen. Mia ex-patruna m'ho schmancho aint
5 illa Viafier retica. Uossa spetti a Wollishofen aint il «Fundsachenverkauf»
6 a qualchün chi'm cumpra. Eau cuost och francs.

7 Capito esa üna damaun da trid'ora aunz duos mais: Mia patruna vo uschigliö adüna sainza
8 me a lavurer. Ma quella damaun plouva que. Ella am piglia our da la s-chantschia e banduna
9 l'abitaziun. A plouva ed eau sun cuntaint ch'euu suos-ch darcho üna vouta esser a l'ajer fras-
10 ch. Ils guots da plövgia sglischan sur mia taila impermeabla e faun sguozchas. Que d'heja
11 gugent. Mia patruna riva a la staziun da Trun, üna vschinauncha in Surselva, ed inscuntra ad
12 üna cuntschainta. Ellas piglian il tren e baderlan d'ün cuntin. A Cuir fo que bell'ora, cur cha
13 mia patruna banduna il tren cun sia amia. Ella am lascha simplamaing inavous.

14 **Centrella per chats a Berna**

15 Abanduno ed intemmurieu passainti ün di inter aint il tren. La saira am chatta il cunagiunz ed
16 am porta aint in ün magazin, inua cha que ho auncha otras chosas üsedas. Nus spettains,
17 fin cha's spedescha a nus a Berna aint il post centrell chi ramassa ils ogets cha s'ho
18 schmancho aint ils trens svizzers. Las possessuras ed ils possessuors dals ogets as paun
19 annunzcher via internet tar quist post e s'infurmer, scha s'hegia chatto a nus. Chi so, scha
20 mia patruna scriva eir ün e-mail e vules savair novas da me? A passa ün mais, ma ella nu
21 s'annunzcha. Eau sun dischillus. Chi so, sch'ella ho già ün oter paraplövgia? Ün verd, ün
22 blov u forsa dafatta ün mellan? Che capita uossa cun me?

23 Las ultimas eivnas d'heja passanto sper üna valisch da chüram. Nus vains fat ün pô
24 amicizcha, perque cha nus essans rivos il listess di aint il center a Berna. Uossa gninsa però
25 separos. Eau vel damain da 50 francs e stögl perque banduner già zieva ün mais il post a
26 Berna. La valisch vela dapü cu 50 francs e po rester trais mais.

27 **Üna paletta per di – e dapü**

28 Insembel cun giaccas da plövgia, bastuns da chaminer, sachs da durmir e valischs vegn eau
29 mantuno sün üna paletta. Stüpidamaing vegni güst luvu aint sper üna tascha da sport chi
30 spüzza. Ma eau d'he eir ün miel furtüna ch'euu sun süsom. Sch'euu füss giosom illa paletta
31 – cuverno da var ün meter materiel – gessi forsa in malura.

32 Ün camiun transporta la paletta a Wollishofen sper Turich aint il «Fundsachenverkauf». «Esa
33 pussibel cha la glied schmauncha tauntas chosas?», as schmüravaglia üna da las duos
34 lavuraintas chi s'occupan da la paletta. «Cler. Oters dis survgnins nus dafatta duos u trais
35 palettas – tuottas plain roba schmancheda», disch la seguonda duonna. Ella pera d'esser la
36 scheffa, perque ch'ella explicha cu zavrer las chosas.

37 Il prüm piglian las duonnas per mauns la tas-cha da sport sper me. Ellas svödan il cuntgnieu
38 e büttan las s-charpas da ballapè chi spüzzan aint illa rüzcha. Las chotschas cuortas e las
39 soccas vegnan in ün sach d'altschiva. Il tricot originel da Bayern München mettan ellas d'üna
40 vart pella vendita i'l internet. La tas-cha da sport vain sülla pruna cun roba cha's voul vender
41 illa butia «Fundsachenverkauf». Eir eau sun ün dals ogets chi's placha sün quella pruna.

42 **Ün nouv vstieu da nozzas**

43 Pochas uras pü tard am portane già illa butia. Ella es ün töch pü granda cu'l Volg d'üna
44 vschinauncha dal Grischun. Ad ho vestimainta, velos e vaidrinas plain bratschlets, uras,
45 anels e telefonins. Eau vzzess gugent dapü, ma que am depuonan visavi la cassa sper ils
46 oters paraplövgias. Eau nu sun apparaintamaing l'unic paraplövgia sün quist muond chi'd es
47 ieu a perder.

48 «Quant cuostast tü?», dumanda il paraplövgia sper me. «Eau cuost och francs», dischi,
49 perque cha be güst aunz d'heja udieu, cu cha las lavuraintas haun discurrieu da mieu
50 predschi. «Alura nu restast tü lönch in butia», remarcha mieu chantunais, «tü hest üna bella
51 culur e guardast our scu nouv. Eau cuost 14 francs e sun tuot nair. Eau sun cò già daspö ün
52 an.»

53 Mieu chantunais es ün baderlunz. Il prüm s'almainta'l in lung ed in larg ch'el nun hegia già
54 dalönch pü sentieu plövgia sün sia taila. Alura cumainza'l a quinter che ch'el hegia observo
55 ils ultims mais. «Scu paraplövgia s'ho que tuottüna üna grandiusa vista sülla cassa. Tü nu
56 crajast che chosas cha's po cumprer in quista butia. Nouve vstieus da nozzas! Cornas da
57 tschierv! Ed üna vouta ho qualchün perfin cumpro ün set da flötas d'ün fakir da l'India! Aint
58 illas vaidrinas vi lo ho que in cas bischutaria chi vela var 10'000 francs.»

59 **Spraunza plouva que auncha lönch**

60 Eau m'allegr già d'eir pudair observer che cha la cliantella cumpra aint il
61 «Fundsachenverkauf». Cò esa bger pü interessant cu aint illa s-chantschia s-chüra a Trun.
62 Ma mieu temp in quista butia düra be pochs minuts. Üna duonna am clappa già: «Che bel
63 paraplövgia cotschen! Be per och francs! Quel nu schmaunchi sgür mê inüngür!» La duonna
64 marcha cun me a la cassa e peja. Our i'l liber plouva que. Ils guots faun sguozchas sün mia
65 taila. Spraunza plouva que auncha lönch – na cha mia nouva patruona am schmauncha eir
66 auncha da qualche vart.

(Funtauna: La Quotidiana 12-08-2011, p. 2)